

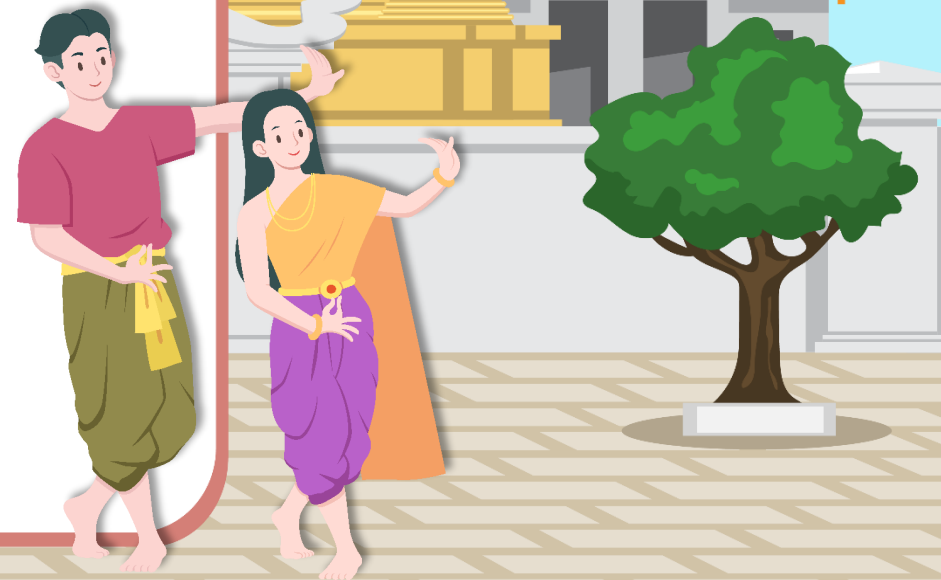
รายวิชา ศิลปะ (นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ

ครูผู้สอน ครูโชติกา สมพงษ์

ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

การฝึกหัดนาฏศิลป์ไทยระดับช่วงชั้นที่ ๑ ตอนที่ ๔/๖

การแสดงเพลงปลุกใจ “เราสู้”

เผยแพร่โดย RMUTT Channel

เผยแพร่วันที่ ๑๙ ส.ค. ๒๕๕๘

ที่มา <https://youtu.be/rBZSRVpdN-o>

การประดิษฐ์ท่ารำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

- นักเรียนอธิบายความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ทำรำ
ประกอบการแสดงทางนาฏศิลป์ไทย
- นักเรียนสามารถปฏิบัติและเข้าใจการประดิษฐ์ทำรำ
ประกอบการแสดงทางนาฏศิลป์ไทยได้ถูกต้อง

คำถามชวนคิด

- เพราะเหตุใด มนุษย์จึงต้องประดิษฐ์ภาษาท่าหรือท่ารำเพิ่มขึ้นจากเดิม
- นักเรียนคิดว่า การประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบ การแสดงนั้นมีประโยชน์ต่อการแสดงนาฏศิลป์หรือไม่

ภาษาท่านาฏศิลป์

ท่าท่าน

ท่าบ้าน

ท่าดอกบัว

นักเรียนร่วมกันสังเกตและแสดงความคิดเห็นว่า
ภาษาท่าหรือท่ารำที่มาจากการประดิษฐ์ มีความคล้ายคลึงกันอย่างไร

ภาษาทำนาฏศิลป์

ภาษาท่า หมายถึง ท่าทางนาฏศิลป์ไทย
ที่ใช้สื่อความหมายแทนคำพูด ทำให้ผู้ชม
เข้าใจความหมายที่ผู้แสดงต้องการสื่อ
ผ่านกระบวนการท่ารำได้เข้าใจอารมณ์
ความรู้สึกของการแสดงมากยิ่งขึ้น

ภาษาท่า

แบ่งได้ ๓ ลักษณะ

ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด

ภาษาท่าที่ใช้แทนกิริยาอาการ

ภาษาท่าที่ใช้แสดงอารมณ์

แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท

ภาษาท่า
ที่มาจากธรรมชาติ

ภาษาท่าที่มาจาก
การประดิษฐ์โดยตรง

การนำพื้นฐานความรู้ด้านนาฏยศัพท์ ภาษาทางนาฏศิลป์
และการตีบทมาประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นทำรำประกอบเพลงต่าง ๆ
ซึ่งมีหลักสำคัญและขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

หลักสำคัญในการประดิษฐ์ทำรำ

ขั้นตอนในการประดิษฐ์ทำรำ

หลักสำคัญในการประดิษฐ์ทำรำ

ท่าทางที่ใช้ประกอบการแสดง ต้องแสดงถึงท่าสำคัญ ๆ
ในบทเพลงวรรคนั้น ๆ โดยตัดท่าที่ไม่สำคัญหรือทำย่อออก

ทำรำที่ประดิษฐ์หรือสร้างสรรค์ต้องสื่อความหมายได้ชัดเจน

ทำรำที่ประดิษฐ์จะต้องคำนึงถึงความถูกต้อง
ตรงตามแบบแผนของนาฏศิลป์ไทย

หลักสำคัญในการประดิษฐ์ทำร่ำ

ควรหลีกเลี่ยงการใช้ทำร่ำที่ซ้ำกันในการสื่อความหมาย

การประดิษฐ์ทำร่ำควรคำนึงถึงวัยของเด็กในแต่ละชั้น
เพราะจะมีความยากง่ายไม่เหมือนกัน

ขั้นตอนในการประดิษฐ์ทำรำ

การเคลื่อนไหวร่างกาย

การใช้ภาษาทำในการสื่อความหมาย

การตีบทในการสื่อความหมาย

การเคลื่อนไหวร่างกาย

การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบการแสดง
เป็นการประดิษฐ์ท่าอย่างอิสระ โดยเริ่มจาก

ฟังเพลง

ใช้จินตนาการในการประดิษฐ์

สร้างสรรค์ท่ารำ

ท่ารำที่ประดิษฐ์จะคำนึงถึงจังหวะเป็นสำคัญ

แต่ยังไม่ยึดหลักการประดิษฐ์สร้างสรรค์ท่ารำเพื่อสื่อความหมายตามบทร้อง
เพื่อเป็นการช่วยพัฒนาในด้านการฟัง ฝึกการฟังจังหวะและความคิดสร้างสรรค์
ในการแสดงและความกล้าแสดงออก

การใช้ภาษาท่าในการสื่อความหมาย

ใช้ภาษาท่าในการสื่อความหมายแทนการพูดระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม
อาจเป็นท่าทางเลียนแบบธรรมชาติ สัตว์ หรือสิ่งของ ซึ่งมีการประดิษฐ์ปรับปรุง
ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับเพลง

ท่าแอ็บ

ท่านอน

การตีบทในการสื่อความหมาย

เป็นการนำเอาหลักของนาฏศิลป์มาใช้
ในการประดิษฐ์ท่ารำ

ผู้ที่สามารถประดิษฐ์ท่ารำได้ดีจะต้องมีความเข้าใจ
ในนาฏยศัพท์ ภาษาท่า ภาษาทางนาฏศิลป์

กิจกรรม

นักเรียนฝึกปฏิบัติการแสดงเพลง
ปลุกใจเรารู้และให้แต่ละกลุ่มร่วมกัน
วิเคราะห์การแสดงของเพื่อนๆ

ใบงานที่ ๑ หลักการประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทักษะในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ หลักการประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง
รายวิชา ศ๒๓๑๐๑ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

ชื่อ - สกุล ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. การประดิษฐ์ท่ารำจะต้องคำนึงถึงสิ่งใด จงอธิบายเหตุผล
.....
.....
.....
๒. นักเรียนคิดว่าเพลงปลุกใจเรารู้ สามารถปรับท่ารำในตอนแรกได้อย่างไรบ้าง ให้สื่อความหมายได้
.....
.....
.....
๓. นักเรียนคิดว่า การศึกษาท่ารำและท่าทางประกอบการแสดงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตของนักเรียนอย่างไร
.....
.....
.....

เนื้อเพลง “เราสู้”

บรรพบุรุษของไทยแต่โบราณ
ปกบ้านป้องเมืองคุ้มเหย้า
เสียเลือดเสียเนื้อมิใช่เบา
หน้าที่เรารักษาสืบไป
ลูกหลานเหลนโหลนภายหน้า
จะได้มีพสุธาอาศัย
อนาคตจะต้องมีประเทศไทย
มียอมให้ผู้ใดมาทำลาย

ถึงฆ่าล้างโคตรก็ไม่หวั่น
จะสู้กันไม่หลบหนีหาย
สู้ตรงนี้สู้ที่นี้สู้จนตาย
ถึงเป็นคนสุดท้ายก็ลองดู
บ้านเมืองเราเราต้องรักษา
อยากทำลายเชิญมาเราสู้
เกียรติศักดิ์ของเราเราเชิดชู
เราสู้ไม่ถอยจนก้าวเดียว

การแสดงเพลงปลุกใจ เราสู้

เนื้อเพลง

บรรพบุรุษของไทยแต่โบราณ
ปกบ้านป้องเมืองคุ้มเหย้า
เสียเลือดเสียเนื้อมิใช่เบา
หน้าที่เรารักษาสืบไป

กิจกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอการปฏิบัติภาษาทำรำเพลงปลุกใจ “เราสู้”

คำถามชวนคิด

การแสดงอารมณ์ทางสีหน้า
ส่งผลต่อการแสดงภาษาท่า
อย่างไร

สรุปกิจกรรมชวนคิด

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดภาษาท่าที่มาจาก
การประดิษฐ์ขึ้น กลุ่มละ ๑ ประโยคสั้น ๆ
แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

หลักสำคัญในการ
ประดิษฐ์ท่ารำ

การประดิษฐ์
ท่ารำ

ขั้นตอนในการ
ประดิษฐ์ท่ารำ

ท่ารำที่ประดิษฐ์สื่อ
ความหมายได้ชัดเจน

คำนึงถึงวัยของเด็ก
ในแต่ละชั้น

หลีกเลี่ยงการใช้ท่ารำที่ซ้ำกัน
ในการสื่อความหมาย

ท่าทางที่ใช้ประกอบการแสดง
ต้องแสดงถึงท่าสำคัญ

คำนึงถึงความถูกต้องตรงตาม
แบบแผนของนาฏศิลป์ไทย

การเคลื่อนไหวร่างกาย

การใช้ภาษาท่าในการสื่อ
ความหมาย

การตีบทในการสื่อความหมาย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ภาษาท่าในการแสดง

รำวงมาตรฐาน

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

